

M A G
Mindennapok Gárdonyiban
www.gardonyi.eger-sulinet.hu/iskolaifjsag
V. évf. 5-6. sz. 2011. jan. - febr.

Dékány Árpád Sixtus zirci főapát

2011. január 8-án a Ciszterci Rend Generális Apátjának elnökletével a Zirci Ciszterci Apátság konventkáptalanja és a Ciszterci Rend Kongregációjának nagyobb előljárói nagy többséggel apátjává választották.

J A N U Á R

3. Az első tanítási nap a 2011. évben.
13. Félévértékelő osztályozó konferencia.

Iskolánkba látogatott *Dékány Árpád Sixtus* atya, az új zirci főapát úr.

14. A szorgalmi idő első félévének utolsó napja.

15. Az általános iskolások számára kiírt kreatív, játékos angol nyelvi verseny döntője. A helyezésekről a oldalon olvashatunk.

17-21. A félévi bizonyítványok kiosztása.

14. Félévértékelő osztályozó konferencia.

Már többmint egy hónapja megkapták tanulóink a félévi értesítőt. Volt, aki örömmel nyugtázta munkájának gyümölcsét, volt, aki szomorúan szembesült a sikertelenségekkel. Az alábbi adatok segítségével tudjátok viszonyítani saját eredményeiteket.

Iskolánk tanulmányi átlaga 834 elbíralt diák teljesítménye alapján: 4,09. A legjobb átlagot elért osztályok a következők:

Nyolc – illetve kilenc – évfolyamos osztályok között 5.C 4,53.

Két tanítási nyelvű gimnáziumi osztályok között a 11.K 4,66.

A többi gimnáziumi osztályok között a 13.A 4,19.

Szakközépiskolai osztályok között a 9.E 4,25.

Abszolút sorrendben a következő osztályok sorolhatók a legjobbak közé:

1. 11.K: 4,66
2. 5.C: 4,53
- 3-4. 9.K: 4,41 6.C: 4,41
5. 10.K: 4,32
6. 9.E: 4,25

Kitűnő tanulók száma 43 fő. (Ebből a 11.K osztályban 7 fő)

A magatartás átlaga: 4,62 (Példás 547, jó 265, változó 20, rossz 2 fő); a szorgalom átlaga 4,00 (példás 268, jó 366, változó 143, hanyag 57 fő). A félév során nem hiányzott 78 tanuló. (A szerk.)

17-23. Sítábor az ausztriai Semmeringben.

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gárdonyis sí tábor Semmeringben. Egy hideg, januári reggelen, hajnali fél 4-kor indult útjára 28 diák. A korai indulás miatt senki sem panaszkodott, mert tudták, hogy megéri,

kalandos egy hét veszi ezzel kezdetét. Reggeltől délutánig a sítáborban voltak, s még így is száj húzogatva csatolták le léceiket négy órakor, hisz maradtak volna még. Voltak kezdők, haladók, síelő, snowboardosok. A hét folyamán több sítábor is felderítettek. Ausztria mindenkit elbűvölt szépségével. A hegytetőről csodás kilátás nyílt a környékre.

Esténként közös játékokat rendeztek a tanárok, melyből mindenki kivette a részét. Mókás csapat lévén a szabadfoglalkozás alatt történtek csínytevések

is, melyeket a tanárok jól viseltek. Az általuk szervezett programok gördülékenyen mentek, viccesek és élvezhetőek voltak. Nekik köszönhetően már első nap végére összeszokott a csapat. Mindenki jól érezte magát, és már abban a pillanatban, mikor elhagyták a tábor, tudták, hogy nem kell szomorkodni, mert jövőre ugyanott, ugyanakkor, egy csodás hetet tölthetnek majd együtt. Köszönjük Balogh Attila tanár úrnak, hogy megszervezte táborát és elviselt bennünket.

Sztankovjanszky Anita 10.C

21. Iskolánk 55 tanulója megtekintette a debreceni Kontrasztkiállítást és szentmisén vett részt a hortobágyi templomban. Beszámoló a 8-9. oldalon.

22. Egységes írásbeli felvételi vizsga a 8. osztályos tanulók részére.

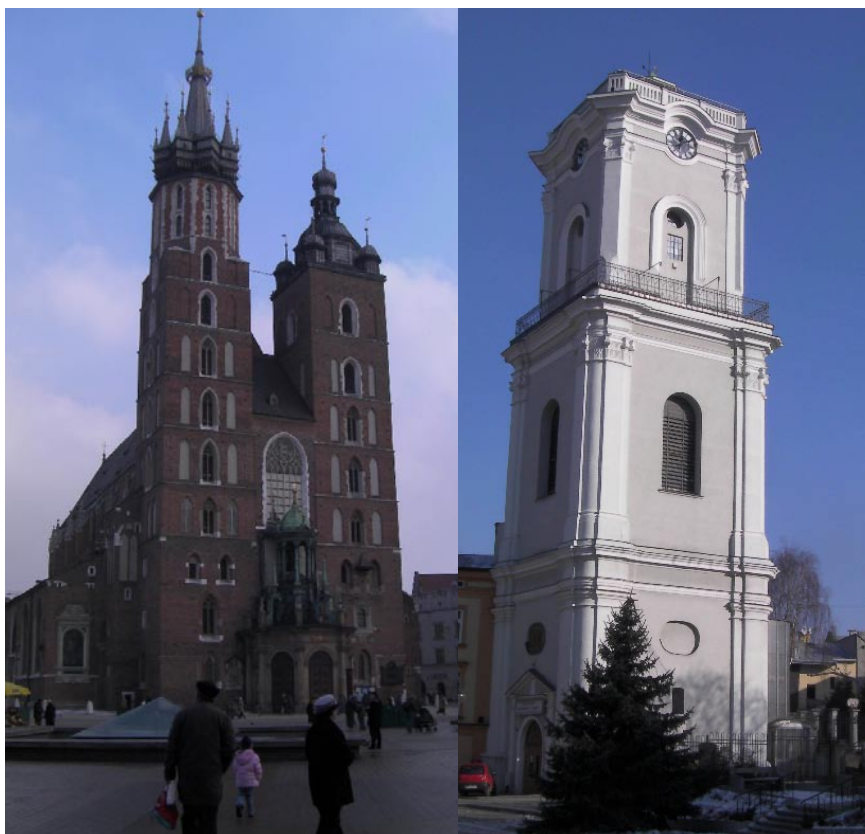
25. Nyílt nap a kilencévfolyamos képzésbe jelentkezők részére.

Az iskolánkba látogató diákok és szüleik megtekinthettek egy magyar, egy angol, egy latin, egy hittan és egy matematika órát. Majd az 5.C osztály tanulói a Lúdas Matyi című szindaradot mutatták be. Ezután *dr. Pisákné Balogh Éva* igazgatónő tájékoztatást adott az angol nyelvi előkészítő évfolyammal bővített nyolc osztályos képzésről. Hangsúlyozta, hogy az új oktatási kormányzat elképzeléseivel összhangban biztosítjuk az elitképzéshez szükséges feltételeket, azaz a három idegen nyelv tanítását. Az angol és a francia nyelv tanulása mellett 8. osztályig a latin, majd pedig egy szabadon választott idegen nyelv fog szerepelni a tantervben. *Kádár Judit* tanárnő - mint leendő osztályfőnök - ismertette pedagógiai elképzelését. A napot agapé zárta, itt a szülők és a kisdíjak kötetlenül beszélgethettek az 5. C osztályosokkal.

Karóczkai Júlia tanárnő, mkv.

26-febr.4. Köből Zsolt nevelési igazgatóhelyettes, Kis Sarolta tanárnő, Utsi Tamás és Balogh Attila tanár urak kíséretében 20 tanulónk a lengyelországi Przemyśl város Kanty Szent János Gimnáziumába látogatott a testvériskolai kapcsolatok erősítésére. Az eseményről *Kaló Georgina* 8.C beszámolóját olvashatjuk. A fényképeket *Balogh Attila* tanár úr készítette.

Nagy izgalommal készültünk a Lengyelországba való utazásra. Bár az út nem mondható rövidnek, 9 órát élvezhetjük az úton keresztül a táj szépségeit. Megérkezésünk után Krakkóban elfoglaltuk a szállásunkat, amelyben együtt lakhattunk vendéglátóinkkal. A hosszú út után jólesett a különleges ízű lengyel étel sok zöldeggel vegyítve. A két napon, amit Krakkóban töltöttünk, megismerhettük Lengyelország történelmét és végigsétálhattunk Krakkó csodálatos szép macskaköves utcáin. Jártunk a Wawel várban, ahol

Események

régen a lengyel királyokat koronázták meg, egy ciszterci kolostorban, a wieliczki sóbányában, valamint egy földalatti interaktív kiállításon. Kikapcsolódhattunk az Aquaparkban, ahol a kanyargó csúszdák örömteli élményekkel gazdagítottak.

Nyolc napot, a kisebb mégis ugyanúgy ámulatba ejtő városban Pzemyslben töltöttünk. Itt megkoszorúztuk az I világháborúban elesett magyar katonák sírját és II. János Pál pápa emlékművét. Jártunk a harang és pipa múzeumban, egy még üzemelő haranggyárban, a püspöki szemináriumban és láthattunk több templomot is. Megnéztünk egy lehengető erődöt, ami egy 21 erődből álló erődrendszer része. Egyik nap találkoztunk az alpolgármesterrel a przemysli polgármesteri hivatalban, majd angolul előadtuk a „lakodalmas” műsorunkat a lengyel vendéglátóinknak, akik szintén műsorral készültek. Egy este a Valentin napi diszkóban jót mulattunk, egy másikban pedig a táborútnél nyársra tűzött kolbászt süttőtünk és megkóstoltuk az egyik nemzeti ételüket az érdekes ízű bigoszt.

Lengyelországban a tél a hóemberké és a téli sportoké. Mi is elmentünk korcsolyázni és még sielni is. Bár a sípálya nem volt valami meredek, a tanulók számára mégis feketének számított és hatalmas élményt nyújtott. A tíz nap alatt barátságok is kialakultak köztünk, ezért mindannyian alig várjuk, hogy újra találkozzunk. Nagyon jól éreztük magunkat, és bármikor visszamennénk újra átélni ezt a fantasztikus utazást.

Paál Kristóf 10.C osztályos tanuló a programon résztvevő tanárokkal riportot készített, amely 11-12. oldalon olvasható. Az előadott színdarabról közölt fényképek az iskolánk dísztermében készült felvételek.

27. Pótló írásbeli felvételi vizsga a 8. osztályos tanulók részére.
Szülői értekezlet.

28. A ciszterci alapító atyák ünnepe.
Iskolarádiós megemlékezés az első órában, melyet Karóczkai Júlia tanárnő állított össze.

Események

Események

FEBRUÁR

3. Az E-sek bulija.

Ebben a tanévben a retro stílus jegyében készültek az osztályok műsorai és táncolhattak a tanulók. De a „fogadalom” és a „próbatételek” nagyon is jelenkoriak voltak.

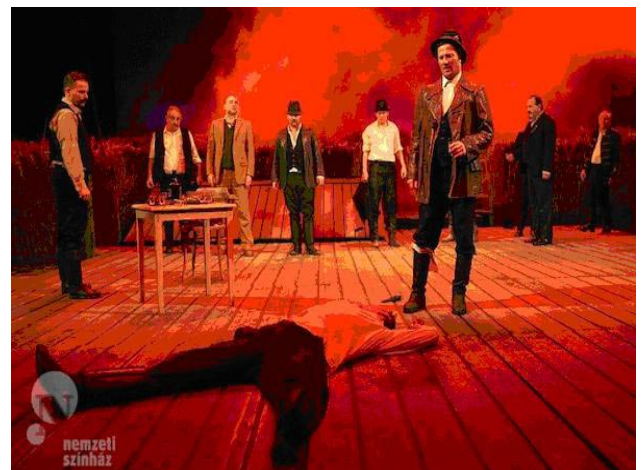

16. Egy budapesti kirándulás.

A végzős osztályok tanulói közül harmincegyen Varga B. János okt. igh.úr vezetésével ellátogattak Budapestre. A

történelem munkaközösség fontosnak tartja, hogy végzős diákjaink - ha igénylik - eljussanak a Terror Házába. Az idei programnak része volt, hogy a múzeum után a kirándulók egy színházi előadást is megnézzenek. Így esett a választás a Nemzeti Színház Úri muri című előadására.

Úgy véljük, hogy ezek programok nemcsak maradandó élményeket jelentenek diákjaink számára, hanem a szükséges történelmi és irodalmi ismereteket is nyújtanak ebben a materializált, pragmatikus világban. Pár nap múlva (március 1-én) ugyanezekben az élményekben részesültek osztálykirándulásként a 13.A osztály tanulói is.

23. A C osztályosok bulija.

Erről a napról, azaz a C-sek napjáról a fényképeket Nyíri Tamás készítette, a történeket pedig egy verssel örökítették meg a 10. C osztály tanulói.

„Történt egyszer egy szép napos reggelen,
hogy a C-seknek egy jó bulija legyen.
Így döntöttünk mi 10. C-sek,
hogy a kivételezés megszűnjék végleg.
A szervezést hamar el is kezdtük
és az akadályokat könnyedén vettük.
Sok bajjal járt, az bizony igaz,
de a végeredményre nem volt panasz.
A D-seket sem akartuk kihagyni a buliból,
így nekik is kijutott a jóból.
Február 23-án reggel a pólókat kiosztva
megkezdődött a C-sek napja.
Táncoltunk, tornáztunk,
még a Dobó téren is jártunk.
Fél 5-kor az ebédlőbe értünk,
ahol a 9-esek táncával kezdtünk.
Ezután az eskü következett,
majd a játékos feladatok ideje is elérkezett.
Joghurt-evés, „karaoke”,
ezt mindenki nagyon élvezte.
A DJ-knek megköszönve
fáradtan, de büszkén értünk a végére.
Így történt meg az az eset,
hogy a C-seknek bulija lehetett.
Ezzel a hagyományt megkezdve
ilyen jó bulit várunk a jövő évre.
Végül, de nem utolsó sorban,
hogy segítségünkre volt jóban-rosszban,
s megalapozta sikerünket,
**KÖSZÖNETET
MONDUNK
OSZTÁLYFŐNÖKÜNKNEK!**”

25-26. Szóbeli felvételi vizsgák.

Iskolánkban e kétnapon összesen 250 tanuló felvételizett. az alábbi megosztásban:

1. Angol-magyar két tanítási nyelvű gimnáziumi képzésre 54 fő
2. Angol nyelvi előkészítő évfolyammal bővített gimnáziumi képzésre 62 fő.
3. Német nyelvi előkészítő évfolyammal bővített gimnáziumi képzésre 26 fő.
4. Angol nyelvi előkészítő évfolyammal bővített reálgazgatásra 35 fő
5. Angol nyelvi előkészítő évfolyammal kibővített szakközépiskolai képzésre (pedagógia, pszichológia, kommunikáció, művészeti szakirányban) 24 fő.
6. Nyelvi előkészítő évfolyammal bővített nyolcosztályos gimnáziumi képzésre 49 fő.

A felvételi eljárás további fontos időpontjai:

2011. 03. 16. A középfokú iskolák ideiglenes felvételi jegyzékének közzététele.
2011. 03. 17-18. A tanulói adatlapok módosításának határideje: új iskolát ilyenkor már nem lehet felvenni a jelentkezési listára, de a sorrenden még lehet változtatni.

2011. 04. 27. A felvételt hirdető középfokú iskolák elküldik a felvételtől vagy elutasításról szóló értesítést a diákoknak és az általános iskoláknak.

2011. 05. 2-13. Rendkívüli felvételi eljárás azokban a középfokú iskolákban, ahová a felvehető létszám kilencven százalékánál kevesebb diák került be.

2011. 05. 17. A rendkívüli felvételi eljárást hirdető középfokú iskolák döntenek a felvételi kérelmekről.

2011. 06. 27-29. Beiratkozás a középfokú iskolákba.

24. A kisgimnazisták farsangja.

A jelmezes bemutató előtt *dr. Ló-boczkiné Hársasi Ibolya* tanárnő színjatszó csoportjának diákjai – a 6. C osztály diákjai – *Lázár Ervin* egyik meséjét adták elő nagy sikerrel.

A jelmezeket a *dr. Varga Gyuláné* és *Kis Sarolta* tanárnő, valamint *Bisztriczki Zoltán* tanár úr alkotta zsűri bírálta el.

Egyéni kategória helyezettei:

1. Szarvas Petra (6.C) mint „gésa” és Kurtán Zsombor (5.C) mint „cápa”.
2. Sajtos Anett (5.C), mint „pattogatott kukorica”. 3. Jakab Ádám (6.C), mint „kötözött sonka”.

A csoportos kategória helyezettei:

1. Király Karola és Pintér Judit (7.C), Jurányi Viktória és Bartók Boglárka (6.C), Pintér Emese (5.C) mint a „Cukros néni és cukorkái”. 2. Kovács Boglárka és Szarvas Eszter (6.C) mint „Angyal és az ördög”. 3. Szegedi Fanni és Oszlánczi Viktória /7.C) mint „Vidámmalacok”:

A műsoros kategória helyezettei:

1. Rácz Gergő (6.C) mint „pénzeszsák”. 2. hely Szabó Ivett (7.C) mint „Táncos leány”. 3. hely Bíró Ivett, Balázs Gabriella, Lőrincz Fanni (6.C) mint „hupikék törpikék”.

KONTRASZTKIÁLLÍTÁS®

Január 21-én a harmadik óra után Karóczkai Júlia tanárnő névsorolvasása után iskolámból 55 diák indult el, hogy Hortobágy érintésével eljusson Debrecenbe. Velünk volt Köböl Zsolt nevelési igazgatóhelyettes úr, Soós Tamás atya, Kovács Ottó és Hevesi László tanár úr. A programról mindössze annyit tudtam, hogy Hortobágyon lesz egy mise, amelyet Soós Tamás atya fog tartani, és a Kontrasztkiállítást fogjuk megnézni Debrecenben. A kiállításról anyukám közölte velem, hogy igen sokkoló élményben lesz részem, s a látogatás is 16 éven felülieknek engedélyezett, és csak nagykorúval ajánlott. Ettől még kíváncsibb lettem, s tudtam, hogy nem fogok unatkozni.

Amikor megérkeztünk a Hortobágyra, sütött a nap, s azt hittem, nem lesz hideg. Tévedtem. Fagyos hideg volt, s metsző szél fúj. Az ökumenikus templomban, ahol a misén voltunk, a hideg nem enyhült, mert a tető alatt befújt a szél, és belül még be se volt vakolva. Mindenki nagyon fázott, látszódott a leheletünk. A mise előtt Kovács Ottó tanár úr tartott nekünk egy 10 perces történelemórát az 1950-53 közötti kitelepítéséről és a hortobágyi internálótáborról, amely a nemzeti középiskolák családjait tette tönkre, szakította szét, tízezreket tört meg. A tanár úr hozzátette, hogy a fagyos hideg még hasznos, mert így jobban el tudjuk képzelni, mit jelentett deportálnak lenni a hortobágyi pusztán a fűtetlen, szalmával bélelt juhhodályokban.

A szentmise szándékai szerint imádkoztunk magyar hazánkért, a magyar családokért (2011 a családok éve), a magyar fiatalokért. Ballagó Júlia felolvastott, Forgács Levente ministrált. Horváth Rachel verset mondott, Köböl Zsolt igazgatóhelyettes úr a könyörgést olvasta.

Debrecenben a kiállítás megtekintése előtt 10 fős kisebb csoportokat alkottunk. Amíg várakoztunk, az előtérben Köböl Zsolt és Hevesi László tanár úr pingpongozott. Vidáman néztük, s közben találgattam, hogy vajon mi fog ránk várni, ha bemegyünk.

Az első szoba komor hangulatú helyiség volt. A padlón egy hosszú egyenes vonal vezetett egy fehér ajtóig, a falnál székek. Mikor leültünk a székekre, a másik szobából átszűrődő furcsa, erőteljes hanghatásokra lettem figyelmes. Egy szemüveges, szimpatikus fiatalember figyelmeztetett, ha valaki számára túl kegyetlen, gyomorforgató egy-két kép vagy videó, nem kell végignézni, tovább lehet menni. Ezután kaptunk tőle két szemüveget. Az első szemüveget viselve „drogos állapotban”, a másodikat viselve „alkoholos állapotban” kellett végigvonulni az egyenes vonalon a fehér ajtóig. Az élményt tapasztalja meg mindenki maga, annyit azonban leírhatok, hogy mind a két szemüveg viselése közben majdnem hanyatt estem. Vicces volt ezeket a szemüvegeket viselni és nézni a többieket, ahogy megpróbálnak az egyenes vonalon egyensúlyozva végigmenni. Szédítő, de szórakoztató élmény volt. Figyelmeztettek is minket: ez volt a mulatságos része. Sajnos, a gépkocsi-vezetést nem tudtuk kipróbálni, mert a gépezet elromlott. Pedig az se lett volna rossz!!

A következő szobában tudtam, hogy a kiállítás most következő részeihez kötélidegzet szükséges. Még az előzőnél is sötétebb szoba, a falakon megrázó képek, két tévé két videóval, hosszú, több szakaszból álló szöveg a témával kapcsolatban, bibliai idézetek. Az első képen rögtön egy nő mezítelen hátát láthatjuk, melyet hosszú véraláfutások borítanak. Megérkeztünk az első témakörhöz: **Erőszak a családban.** A szoba kontrasztos volt: a videófilmek egyik fele a téma kegyetlen, megrázó oldalát mutatta be kiméletlenül, a másik fele pedig az erre való megoldást, a kiutat a labirintusból, a fényt a sötétségből. A képek is e beosztás szerint lógtak a falon: a szoba egyik részében a megrázó, véres, sokkoló, míg a másik részében a kellemes, megnyugtató, csodálatosan szép képek voltak felakasztva, mind-egyik képen egy felvilágosító felirattal, vagy idézettel. A hosszú szöveg is a megrázó problémák létrejöttét, okait,

következményeit taglalta, majd az erre való megoldást piros színnel kiemelve. A két kisfilmet végignézni tényleg nem volt könnyű, de számomra még sokkal inkább voltak a hiteles számadatok, melyek a hazánkban jelenlévő erőszakosság, kegyetlenség, a kisfilmekben és a képeken látható kegyetlen jelenetek gyakoriságát igazolják.

Átléptünk a **Válások szobájába.** Ez a szoba a házasságkötés és a válások kontrasztjáról szólt. Bár gyomorforgató kép-és hanghatásokkal itt szerencsére nem találkozhattunk, ez a téma ugyanolyan megrázó, mint a többi. Megbotránkoztatóak itt is a számadatok és a tények, hogy sok ember mennyire boldogtalan a házasságban és sok férj milyen durván, erőszakosan bánik feleségével (az egyik lényeges oka ennek az alkohol!). A kisfilmek emlékeztetnek, gyönyörű szép jeleneteket is tartalmaztak, a kézen fogva sétáló, vagy a naplementét néző párokról készült képeket soha nem fogom elfelejteni. A szoba mélyen rávilágít a tényre, hogy a szerelem fontosabb, mint a szexualitás, és a szexualitás Isten ajándéka, mellyel csak házasságban élhet az ember. De ezzel a témával még mélyebben már a következő szobában találkozhattunk...

A születés csodája és az abortusz kontrasztját bemutató szoba a legkegyetlenebb, legsokkolóbb, leggyomorforgatóbb volt az összes közül. Az igazi horror volt az, amivel idebent találkozhattunk. Úgy gondoltam, először végignézem a képeket, és elolvasom a szöveget, csak azután nézem meg a kisfilmet. A kisfilm olyan zenéket tartalma-

zott, amiket más filmekben már korábban hallottam, ezért amikor felcsendült Hans Zimmer Requiem for a dream című zenéje, tekintetemet a betűkről kíváncsian a képernyőre szegeztem. Egy kiterített, véres kisbaba holttestét láttam a képernyőn. A szöveg is megrázó volt. A kisfilmet nem a lelegejétől láttam, hanem attól a jelenettől, hogy a himivarsejtek a petevezetékbe vándorolnak. Csodálatos zenét vágtak hozzá. Az abortuszt bemutató jeleneteket nem mindenki bírta végignézni. A végtagok darabjai és a sok vér látványa nem kímélte a látogatókat. Ezt a videót volt a legnehezebb végignézni. Ugyanakkor a megszületett, az édesanyja karjaiban ringatózó aranyos csecsemő látványa nagyon megnyugtató, és a megrázó képek után könnyekig megható volt a látogató számára. Sok tinédzser között elterjedt az a gondolat, hogy ha még szűz vagy, az „ciki” vagy sajnálatra méltó, ha pedig már elvesztetted, akkor „menő arc” vagy. Szívesen levétíteném azt a kisfilmet mindegyiküknek. Külön-külön egyesével nézzék meg, és gondolkozzanak el!!! Az egyik képen is ez szerepelt: „Ami a férfiaknál 9 perc, a nőknél 9 hónap.”

Következő témakör: **Szabadság és szenvedélybetegségek kontrasztja.** A szoba rányithatná a mai lezüllött fiatalok szemét a drogok, cigaretták és az alkoholfogyasztás káros következményeire. S néhány kérdésen el kellene gondolkodni! Nagyfiú lettem, mert cigi van a számban? Menő party-arc vagyok, mert x liter alkoholt ittam vagy, mert elszívtam egy füves cigit? Az itt megtekinthető kisfilm biztos sokan látták már korábban youtube-on vagy a tévében. Aki pedig még nem, annak nem szeretnék semmit elárulni róla. Meg kell nézni. Utána pedig el lehet gondolkodni azon, hogy mennyire vagy szabad akkor, mikor már a fogoly vagy. S azon, hogy mindez „csupán” egy ártatlannak látszó cigivel, egy pohár itallal kezdődik...

A hazaszeretet-kozmetopolitizmus kontrasztja következett. Tényleg milyen érdekes, hogy sokan úgy gondoljuk, nem vagyunk elég gazdagok, tele vagyunk problémával, és bele sem gondolunk, Afrikában milyen lehet egy öt-hat éves beteg kisgyermek mindennapi élete. A hazaszeretetet közvetítő versek, idézetek és a madarak repülését bemutató felvételek pedig felemelőek és nagyon szépek voltak.

Következett az élet értelme és az öngyilkosság kontrasztja. A teremben a hosszú szöveg bőven kitért a fiatalok között nagyon népszerű és hódító EMO stílusra is. Nekem nagyon tetszett a szöveg tudományos igénye, őszinte szókimondása. Iszonyatos, hogy milyen sokan nem találnak kiutat a depresszióból, s öngyilkosok lesznek. Emögött pedig a szeretetlenség, azaz az élet értelmetlenségének érzése áll. Sokkoló volt a felakasztott ember képe és a kisfilmben szereplő depressziós képek látványa.

Mindezekkel szemben pedig ott van az élet értelmét, az önzetlen és a teljes szeretetet felvillantó film, a vasutas története. A sokakat (bűnösöket és megtévelyedetteket) megmentő vasutas története, aki egyetlen fiát feláldozza az utasokért.

Az utolsó szoba a **csendszoba** volt. Itt kényelmes fehér bútorokra ülve lehetett csendben elmélkedni a látottakon. Gondolkodni azon, hogy a korábban látott témák a jelen valóságunk kontrasztjait felvillantva ugyanarról szólnak. Az ember szeretet nélkül elveszti emberségét, emberi kapcsolatait elvesztik értékeiket, önpusztító és másokat is gyilkoló lényé válik. S hogy ne legyen azzá, fel kell ismernie és meg kell valósítania az igaz szeretetet a mindennapokban és az emberi kapcsolataiban. Erre való a csendszoba. S arra, hogy ha bizonytalankodsz, ha a kísértések erősek és körülvesznek, tudd, hogy kihez fordulj, tudd, hogy van egy másik lehetőség. De ehhez meg kell maradnod kereszténynek, vagy vissza kell térned a mindig megbocsátani tudó Istenedhez. S ha erre képes vagy, akkor meg tudsz nyugodni.

A kiállítás megtekintése után a többiek várva jól esett a látottakat megbeszélni a társaimmal vagy kimenni a friss levegőre. És egy gondolat járt a fejemben: kevesen jöttünk. Mindenkinek meg kellene nézni!!! A sok látogató között voltak olyanok, akiket láthatóan mélyen érintettek a látottak... De megérte. A legjobb kiállítás, amit az elmúlt 3 évben láttam. Merem állítani. Úgy hírlík, a kiállítás Pestre kerül, s így még több fiatal megnézheti. Mert ez nekünk, fiataloknak szól.

Köszönöm szépen a szervezőknek, hogy lehetőséget adtak a megtekintésére!

Egy látogató

Közéletmes
századok 4.

Ebben a cikkben a Ciszterci Rend XIX. századi történelmét tekintjük át.

A XIX. század szerzetese nem egyéb, mint Istent kereső szegény ember; a Ciszterci Rend pedig nem más, mint egy olyan közösség, amely segítséget kíván adni azon keveseknek, akik a keresztény tökéletességre vágnak egy nem keresztény világban. A korlátlan szabadság, a gazdagság és az élvezet hajszolásának hamis ideáljaival szemben kell felmutatni a szegénység, a tisztaság és az engedelmisség fogalmát.

A felvilágosodás racionalizmusa után a XIX. század első fele Európában a romantika kivirágzásának az ideje. S ez a múltat kutató, érzelmős irodalmi és művészeti irányzat megértéssel fordult az ősi eszmény megmaradt szigetéhez, a trappistákhoz. E sziget annak köszönhetette megmaradását, hogy Cîteaux és Clairvaux apátjainak felhatalmazása alapján Augustin Lestrange La Trappe utolsó novícius mestere 21 monachussal átmenekült 1791. július 1-jén a svájci Valsainte monostorba. Itt az elkövetett bűnöket magukra véve még a Rancé által írt kódexen is szigorítva éltek. (Padlón fekve, fűtetlen szobában, kenyéren és főtt zöldségen, 6-7 óra alvással, 5-6 óra kézi munkával és 12 óra zsolozsmával telik a nap.) S miután a közösség erősödött, 1794-ben megválaszthaták apátjuknak Lestrange-ot. Ő volt az, aki megszállottan törekedett új és új alapításokra Kanadától – Oroszországig, s ennek eredménye lesz, hogy 1855-re 23; 1894-re 46 monostorra lesz a rendnek szerte a világban. De a létrehozott két iskola személyzetből alapította meg a ciszterciek „harmadrendjét” is.

A növekedés magával hozta a belső vitát is, azaz Eugène de Laprade visszatért a Rancé által lefektetett elvekhez. S 1847-ben két kongregációra szakadt a rend:

- Laprade követői, azaz az „régiforma” apátságai visszatértek a Rancé szabályaihoz. (8 apátság 483 szerzetes 1864-ben.)
- Lestrange követői, azaz az „újforma” apátságai visszatértek a citeaux-i hagyományokhoz. (15 apátság 1229

szerzetes 1864-ben.)

S létezett még 1836-tól egy belga kongregáció, és egy 18. századi alapítású, független itáliai monostor Casamariában.

S ugyancsak tisztázatlan maradt a közös obszervenciához fűződő viszony is. VII. Pius pápa már 1814-ben megadta a „generális elnök” címet az itáliai Szent Bernát Kongregáció prézes apátjának, akitől fogva a trappisták és a közös obszervancia apátságai is a rend fejének tekintettek, de az egységet a gyakorlatban még 1834-ben sem sikerült biztosítani. 1869-ben az I. Vatikáni Zsinat megnyitásánál egyedül Teobaldo Cesari, a generális apát képviselhetette volna a Ciszterci Rendet, de IX. Pius a „régiforma” és az „újforma” trappisták vikáriusainak is biztosított egy-egy helyet. 1879-ben valamennyi trappista kongregáció azt remélte, hogy egy független generális elöljárót választhat. Az ügyet vizsgáló Bianchi az egyesülésüket támogatta ugyan, de a Ciszterci Rend egysége mellett foglalt állást. Sébastien Wyart, a trappisták Sept-Fons-i Kongregációjának apátja elérte XIII. Leó pápánál, hogy 1892-ben a trappista irányzatok rendkívüli káptalant hívjának össze, ahol megegyeztek az elnevezésben: „La Trappe-i Miasszonyunk Reformált Cisztercieinek Rendje”, amit a pápa 1893-ban el is fogadott. 1894-ben megegyeztek egy – a Charta Caritatis alapelveit és az ősi szokásokat Rancé értelmezését mutató – konstitúcióban. 1898-ban megvásárolták Cîteaux romjait, s Wyart felvette az apáti címet. 1902-ben a pápa ünnepélyes elismerésben „Reformált Cisztercieknek” vagy „Szigorú Obszervancia Ciszterci Rendjének” nevezte a rendet.

A trappista kongregációkban érvényre jutó és erősödő központi irányítás meg tudta valósítani az egyöntetűséget és az elszakadást. A mezőgazdasági munka szerény jövedelmezősége miatt kezdetben adományokat gyűjtöttek, szállásokat biztosítottak, pasztorációt végeztek, majd menhelyeket létesítettek, és ételmiszereket (sajtot és likőrt) készítettek. S végig a XIX. században meg tudtak maradni a vallási buzgóság és az asketikus szigorúság elzárkózó helyeinek.

A XIX. század konzervatív politikai rendszerei számára a monasztikus rendek nem voltak népszerűek, regene-

rálódásuk lassan indult, s sokáig tartott. VII. Pius indította el a folyamatot a már említett lépéssel, s így 1820-ban már káptalani gyűlést tarthattak. 1840-ben alakulhatott meg a Belga Kongregáció, 1867-ben a franciaországi Sénanque-i Kongregáció. (Ezt később „közép obszervancia”-nak tartják.) A Habsburg Birodalomban összesen 13 monostor volt (Ausztriában 8, Csehországban 2, Lengyelországban 2, Magyarországon 1), de 1850-ig érvényben maradt a jozefinizmus felfogása: a monasztikus rendeknek bizonyítaniuk kellett, hogy hasznos munkát végeznek (pasztoráció és oktatás, amelyhez állami egyetemen szerzett diploma is szükségessé vált), külföldi kapcsolataikat tiltották, a mindennapjaikat a megyéspüspökök irányították.

1851-ben és 52-ben Bécsben apáti konferenciára került sor. 1852-ben pedig Friedrich Schwarzenberg prágai bíborost (testvére az államminiszternek) vizitátornak nevezte ki IX. Pius. A látogatások végeztével 1856-ban a bíboros jelentést küldött Rómába: amíg a közösségek tagjainak legalább a fele az apátságon kívül él mint lelkipásztor vagy tanár, addig szerzetesi fegyelmet bevezetni nem lehet. A tagok számát növelni kell, és egy autonóm tartományt kell létrehozni, amelyhez szükség van káptalani gyűlésre és egy új konstitúcióra. A gyűlésre 1859-ben Prágában került sor, melynek eredménye a „Prágai Statutumok”, melyet vélhetően Salesius Mayer készített az 1666-os In Suprema alapján. Eszerint előírták a napi zsolozsmát, a lelki élet gyakorlását, és szabályozták a böjtölést. Az összes apát részvételével minden hatodik évben „vicarius generális”-t választottak, akinek három évente kell vizitálni. Három évente kell tartani tartományi káptalant is, és választottak egy római generális prokurátort is. A kongregáció vezetője Ludwig Crophius reini apát lett. A végzéseket a Szentszék még abban az évben általánosságban jóváhagyta. Teobaldo Cesarinak, a generális apátnak 1869-ben sikerült többszöri kísérlet után egy generális káptalannak nem tekinthető találkozót összehívnia, de elfogadták, hogy a generális apátnak, akit a Közös Obszervancia valamennyi apátja egész életére választ a generális káptalanon, Rómában kell székelnie. A generális apátnak tíz évenként kell vizitálnia. Az olasz állampolitikája miatt

1888-ban létrehozták a két monostorból álló Svájci-Német Kongregációt. 1891-es generális káptalanon megválasztott új, német apátnak már Bécsben kellett laknia. 1897-ben a trappisták által ajánlott egyesülést pedig visszautasították.

A Közös Obszervancia monostorainak helyi sajátosságai a generális apátban és a generális káptalanban képviselői és nem ellenőrzési intézményt láttak. A monasztikus gyakorlatot a leglényegesebbre szűkítették, a rendtagok számban, műveltségben, lelkipásztori és nevelői munkában jelentős eredményeket értek el, s ezzel az akkori társadalom minden rétegének tiszteletét megszerezték.

A Habsburg Birodalom ciszterci apátságainak személyi állománya 1854-ben:

Monostorok	Papok	Klerikusok	Novíciusok	Laikus testvérek	Összesen
(A plébániai munkában elfoglalt papok száma)					
Heiligenkreuz (osztrák)	47 (19)	6	2		55
Neukloster (osztrák)	21 (7)		1		22
Hohenfurt (osztrák)	54 (25)	3			57
Rein (osztrák)	29 (16)	4	1		34
Lilienfeld (osztrák)	40 (24)	3	3		46
Mogila (lengyel)	13	2			15
Ossegg (cseh)	51 (15)	5	2		58
Schlierbach (osztrák)	17 (10)	1	1		19
Sams (osztrák)	38 (18)	2		3	43
Szczyrzyc (lengyel)	8 (1)				8
Wilhering (cseh)	27 (18)	5			32
Zirc (magyar)	49 (10)	7	10		66
Zwettl (osztrák)	39 (20)	3	1	1	44
Összesen	433 (183)	41	21	4	499

(A cikk írásához felhasználtam Lékai Lajos: Ciszterciek, Szent István Társulat, Bp., 1991. című munkáját.)

KO

Beszélő kövek

Az iskolaiújság nevében szeretnék néhány kérdést feltenni Balogh Attila tanár úrnak, a 8.C osztályfőnökének. a lengyelországi úttal kapcsolatban.

1. Hogyan fogadták önöket a vendéglátók?

A Beszélő kövek, (Speaking Stones), pályázati program második évében járunk. Már negyedik éve tart a partneriskolai ismeretség a lengyelországi przemysli iskolával. Ezért a vendéglátást illetően a magyar és a lengyel tanárok ismerték egymást. Akiknek új volt a találkozás, az a 20 gárdonyis és 20 lengyel tanuló, akik ebben az évben kapcsolódtak be a programba. Ebből 16 fő 8.C osztályos tanuló, 2 fő 12.A osztályos, 1 fő 10.E osztályos, és 1 fő 10.K osztályos tanuló volt. Tehát nagyon szívélyesen fogadtak minket, különösen a vendéglátó lengyel tanulók voltak nagyon kíváncsiak, érdeklődők és barátkozók. Közvetlenségük gyorsan oldotta a nyelvi korlátok okozta nehézségeket.

2. Milyen volt a szállás?

A szállás az első két napon Krakóban volt, mert az csupán 210 km-re fekszik Przemyslától. Az ottani szállás nagyon szűkös volt. A 20 fiú tanuló (12

lengyel és 8 magyar) Utasi tanár úrral és velem egy 11 db emeletes ágyat tartalmazó nagy hálóteremben voltunk elszállásolva, ahol sem szekrény, sem mosakodási lehetőség nem volt. A lánytanulók 4 ágyas szobákban, de nekik is csak a folyosón volt külön mosakodási hely. Ráadásul az 50 emberre csupán 2-2 vizesblokk jutott. De csak 2 napot kell itt kibírni, s a przemysli szállásunk hibátlan volt. 2-4 ágyas szobák, tv, zuhanyzó és wc-vel ellátva. Itt már nagyon jól éreztük magunkat.

3. Milyen különleges nemzeti ételeket fogyasztottak?

Az ételekkel már sok gondunk volt. Én szinte kivétel nélkül mindent megettem, de egyszer sem ettem egy igazán jót. Máshogy fűszerezik, és máshogyan készítik Lengyelországban az ételeket, mint nálunk, pedig zömmel ugyanazokat az alapanyagokat használják. Volt krumplipüré, de más volt az íze, volt tojásrántotta, de kicsit ízetlen volt, volt sült hús, de az is szokatlan fűszerezettségű, a céklalevest (tisztá piros) nem mertem megkóstolni, az innivaló rendszerint befőtteknek a leve volt, sokszor ott úszkált a poharunkban a befőttek darabjai is. A tanulók egyáltalán nem tudtak megbarátkozni a számukra szokatlan ízekkel, így elég sok mindent

visszavitték. Nemzeti ételként „Etünk” céklalevest és uborkalevest, ezek nem nevezhetők magyaros ételnek.

4. Milyenek az ottani emberek, diákok?

Nagyon kedvesek, és sokkal türelmesebbek és nyugodtabbak, mint mi, magyarok. Ugyanolyan gazdasági szinten állnak, mint mi, mindent lehet kapni, talán kicsit olcsóbban is, mint Magyarországon. Szinte mindenki vallásos, az összes templom tele volt a vasárnapi misén. A lengyel iákok néhány alkalommal udvariatlanok voltak. Például, amikor az étkezésekkor sorba álltunk, akkor a lengyel gyerekek előretüledtek, és a tanáraik ezt természetesnek vették. Számunkra ez nagyon illetlen viselkedésnek tűnt.

5. Milyen volt az időjárás?

Ugyan hideg volt, de el lehetett viselni, csak jól kellett öltözni. Hő nem volt, és kb. -5 fok volt állandóan. Tartósan kint lenni átfázott az ember. És néha hideg jeges szél is fújdogált. Jómagam állandóan 2 zokni, 2 nadrág, és jó sok felsőruházatban voltam, és mindig volt rajtam sál, kesztyű, sapka, és persze bakancs. Aki nem így öltözött, az fázott. Csak egyszer, az első síelés napon volt nagy szél, de az is kisebb volt, mint az ausztriai sítáborban.

6. Milyen programokon vehettek részt?

Krakkóban ismerkedési est, wieliczka-i sóbánya, Wawel (királyi vár), Szent Faustina templom, mogilai ciszterci monostor, Mária templom, Posztócsarnok és alatta egy interaktív régészeti-várostörténeti kiállítás, és voltunk egy aquaparkban is. Przemyslben harang- és pipamúzeumban, egy nap vendégségben volt minden tanuló egy lengyel családnál, két nap sieltünk, egyszer korcsolyáztunk, látogatást tettünk Przemysl püspökénél, volt sportvetélkedő, Valentin-napi diszkó, kórusok előadását hallhattuk egy gyönyörű görög-katolikus templomban. Színdarabot adtunk elő a magyar néphagyományról, kulturáról, és meghallgattuk a lengyel tanulók hasonló előadásait. Voltunk az első világháborús erődben, megkoszorúztuk II. János Pál pápa szobrát, és az első világháború magyar áldozatainak sírját. Találkoztunk az alpolgármesterrel, és a magyar tanulók angol illetve német nyelven beszélgettek az oktatási bizottság elnökével a polgármesteri hivatalban. Voltunk haranggyárban és Przemysl legszebb templomában is. Mellette szerveztünk szkanderversenyt, páran voltak bowlingozni is. Volt még közös rajzkészítés. Talán nem hagytam ki semmit.

7. Melyik volt Ön szerint a legsikeresebb, legeredményesebb program?

Igazából minden program sikeres és jó volt. A korcsolyázás és a sportvetélkedő jó hangulatot teremtett, 16 tanuló életében először sielt, és szépen meg is tanultak sielni. Krakkóban nagyon felemelő volt, amikor a Wawelben Báthory István sírjánál elénekeltük a Himnuszt. A sóbánya lenyűgöző volt, a Szent Fausztina templomban egy magyarul is tudó apáca tartott nekünk előadást. A falusi lakodalmas színdarabunk (angolul adtuk elő) óriási sikert aratott. Nagy élmény volt a diszkó a lengyel gyerekekkel, és a családnál eltöltött nap is.

8. Hogyan értékeli a lengyel utat?

Összességében a diákok viselkedése kifogástalan volt. A tanulók folyton azt mondogatták, ne menjünk haza, maradjunk még. Nagyon jó barátságok alakultak, és sok tanulónál nyelvi gátak törtek át, és azóta bátrabban beszélnek az idegen nyelvet, amit tanultak. Olyan értékeket kaptak, amely biztosan pozitívan befolyásolja felnőtté válásuk folyamatát. Mindenki kicsit jobb emberré vált, és ezt Lengyelországnak, és ennek a programnak köszönhetjük.

És ezért külön köszönetet mondok *dr. Pisákné Balogh Éva* igazgatónőnek, aki engedélyezte ezt a programot, *Köböl Zsolt* igazgatóhelyettesnek, aki eljött velünk, *Kis Sarolta* tanárnőnek a rengeteg tolmácsolásért, *Utasi Tamás* tanár úrnak, a program vezetőjének, *Varga B. János* igazgatóhelyettesnek, aki intézte a helyettesítéseket, és a kollégáknak, akik megtartották helyettünk a tanórákat. Nélkülük ez a program nem válhatott volna eddigi életünk egyik legnagyobb kalandjává.

Papp Kristóf 10. E

Szerkesztőség:

Felelős kiadó: *Dr. Pisákné Balogh Éva* igazgatónő.

Felelős szerkesztő: *Kovács Ottóné* tanárnő.

Villámpostacím: *deleo@citromail.hu*

Diákszerkesztő: *Somogyi Viktória* 10.E osztályos tanuló.

Technikai munkatárs: *Kovács Ottó* tanár úr.